

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stryczyńska

w sprawie z odwołania A.K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu

o podjęcie wypłaty zawieszanej emerytury,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 10 czerwca 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 10 maja 2024 r., sygn. akt III AUa 1595/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, wyrokiem z 10 października 2022 r. oddalił odwołanie A.K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu z 16 lutego 2022 r., którą organ rentowy przyznał mu prawo do emerytury z powszechnego systemu zabezpieczenia społecznego oraz obliczył jej wysokość, jednocześnie zawieszając wypłatę świadczenia.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że A.K. urodzony [...] 1951 r. w okresie od 1 sierpnia 1970 r. do 15 grudnia 1999 r. pełnił zawodową służbę wojskową. Od 1 grudnia 1997 r. do 15 grudnia 1999 r. pełniąc zawodową służbę wojskową, zatrudniony był w W. w S. na stanowisku z-cy Dyrektora. Po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej, 16 grudnia 1999 r. powołany został na stanowisko z-

cy Dyrektora ds. techniczno-produkcyjnych. 5 kwietnia 2004 r. został odwołany ze stanowiska. Następnie, w okresie od 1 października 2007 r. do 23 października 2013 r. zatrudniony był w spółce T. S.A. w C., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku specjalisty ds. obrony cywilnej.

Odwołujący się od 1 stycznia 2000 r. ma ustalone prawo do świadczenia emerytalnego z Wojskowego Biura Emerytalnego w maksymalnej wysokości stanowiącej 75% podstawy wymiaru. Prawo do emerytury wojskowej zostało mu ustalone decyzją z 16 lutego 2000 r. na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz.U. z 2020 r., poz. 586 ze zm.). Przy ustalaniu prawa do emerytury wojskowej został uwzględniony wnioskodawcy okres pełnienia służby wojskowej od 1 sierpnia 1970 r. do 15 grudnia 1999 r. Przy ustalaniu prawa do emerytury wojskowej nie uwzględniono wnioskodawcy okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu w powszechnym systemie.

Odwołujący się 31 grudnia 2021 r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu z wnioskiem o przyznanie emerytury powszechnej, dołączając do wniosku świadectwo pracy z 23 października 2013 r. potwierdzające okres zatrudnienia od 1 października 2007 r. do 23 października 2013 r. w spółce T. S.A. w C. oraz zaświadczenie o zatrudnieniu z 14 września 2004 r.

Sąd Okręgowy podniósł, że zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 291 ze zm.), w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Zgodnie z art. 95 ust. 2 ww. ustawy, przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu

emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Anty korupcyjnego. Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Z art. 2 ust. 2 ww. ustawy wynika, że świadczenia na warunkach i w wysokości określonych w ustawie przysługują również żołnierzom zawodowym oraz funkcjonariuszom Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Anty korupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej, jeżeli nie spełniają oni warunków do nabycia prawa lub utracili prawo do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób, oraz członkom rodzin pozostałym po tych osobach. Z powyższego wynika zasada pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie oraz wyjątek od tej zasady, między innymi, kiedy emerytura wojskowa została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (czyli w przypadku osób powołanych do służby wojskowej po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r.).

Sąd Okręgowy stwierdził, że kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miała uchwała Sądu Najwyższego podjęta 15 grudnia 2021 r. w składzie siedmiu sędziów (III UZP 7/21), która odnosi się wprost do sytuacji osób takich jak odwołujący się. Sąd Najwyższy w uchwale tej wskazał bowiem, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru, obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego.

Na skutek apelacji A.K., Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, wyrokiem z 10 maja 2024 r., oddalił apelację.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie, ponieważ sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny przyjął za własne oraz właściwie ocenił okoliczności sprawy uniemożliwiające jednoczesne pobieranie przez wnioskodawcę emerytalnego świadczenia wojskowego oraz emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd drugiej instancji podniósł, że stosownie do treści art. 7 ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w ustawie z prawem do emerytury lub renty albo do uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w odrębnych przepisach wypłaca się jedno świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (zwana „ustawą emerytalną”) w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. W myśl art. 95 ust. 2 przepis ust. 1 ustawy emerytalnej stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub emerytura funkcjonariuszy została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Sąd Apelacyjny zauważył, że co do zasady w razie zbiegu uprawnień do emerytury z dwóch różnych systemów przysługuje tylko jedno świadczenie - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Zasada ta ma również zastosowanie do przypadku nabycia prawa do emerytury wojskowej, bo art. 95 ust. 2 określający wyjątek od zasady pobierania jednego świadczenia emerytalnego odnosi się również do emerytur wojskowych. Przytoczne w tym przepisie zasady obliczenia emerytury, określone w art. 15a albo art. 18e ustawy zaopatrzeniowej, odnoszone

są do żołnierzy zawodowych, którzy zostali powołani do służby po 1 stycznia 1999 r. Kluczowe znaczenie miała zatem w sprawie wykładnia użytego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zwrotu „emerytura wojskowa została obliczona według zasad określonych w art. 15a lub art. 18e ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin” i rozstrzygnięcie, czy ma on znaczenie podmiotowe (co oznacza niezastosowanie jej do wnioskodawcy, który pozostawał w służbie przed 2 stycznia 1999 r.), czy też przedmiotowe - ukierunkowane na sposób obliczenia świadczenia.

Sąd drugiej instancji odwołując się do uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2021 r., (III UZP 7/21,) podniósł, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną nawet bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że w powołanej uchwale przyjęto, że systemowa wykładnia użytego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zwrotu „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej)...” daje podstawę do przyjęcia, że ów wyjątek należy interpretować nie tylko przedmiotowo, to znaczy wyłącznie przez pryzmat zasad obliczania emerytury wojskowej wynikających z art. 15a albo 18e ustawy zaopatrzeniowej, ale także podmiotowo, co oznacza konieczność wzięcia pod uwagę adresatów tych przepisów. To dla nich ustawodawca wprowadził bowiem (na przyszłość) możliwość równoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury powszechnej, odbierając im równocześnie prawo do wzrostu emerytury wojskowej z tytułu doliczenia stażu „cywilnego” i pozostawiając jednak taką samą możliwość (prawo wyboru) także dla żołnierzy powołanych do służby przed 2 stycznia 1999 r., po spełnieniu (poczynając od 1 stycznia 2025 r.) przesłanek określonych w art. 18i ustawy zaopatrzeniowej.

Opisany wyżej rezultat wykładni systemowej znajduje potwierdzenie także w wykładni funkcjonalnej (celowościowej) art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej. Pośrednio cel uregulowania zawartego w tym przepisie wynika bowiem z uzasadnienia

projektów obu wyżej omówionych zmian ustawowych, z których wynika, że projektodawca nie zakładał możliwości kumulacyjnego pobierania świadczeń z obu systemów. Projektodawca przyjął bowiem, a założenie to zostało następnie w pełni zaakceptowane i zrealizowane w toku procesu legislacyjnego, że w każdym przypadku osoba uprawniona do emerytury wojskowej oraz emerytury powszechnej, która pozostawała w zawodowej służbie wojskowej 1 stycznia 1999 r. musi dokonać wyboru świadczenia, które ma być jej wypłacane, również wtedy, gdy wysokość emerytury wojskowej została obliczona wyłącznie na podstawie okresów tej służby, bez „uzupełnienia” jej o zwiększenie wynikające z przebytych okresów składkowych i nieskładkowych. Taki cel wprowadzonej regulacji wynika też z samej konstrukcji kolejno dokonywanych zmian ustawowych, których lektura upoważnia do wyrażenia poglądu, że celem ustawodawcy było pozbawienie żołnierzy możliwości zwiększania emerytur wojskowych przez uwzględnienie przebytych przez nich w ramach stażu powszechnego okresów składkowych i nieskładkowych, rekompensowane prawem do pobierania dwóch świadczeń emerytalnych, oczywiście po spełnieniu przewidzianych w ustawach warunków ich nabycia.

Zatem emeryt wojskowy, który pozostawał, tak jak wnioskodawca, w zawodowej służbie wojskowej przed 2 stycznia 1999 r., nie jest uprawniony, zdaniem Sądu Apelacyjnego do równoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury z FUS, bez względu na to, że na wysokość jego emerytury wojskowej, ustalonej w maksymalnej kwocie 75% podstawy jej wymiaru (art. 18 ust. 1 ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin), wpływają wyłącznie okresy zawodowej służby wojskowej. Za takim wnioskiem przemawia rozdzielnosc modeli obliczania emerytur wojskowych, ustanowionych dla żołnierzy zawodowych w zależności od daty powołania do służby (przed 2 stycznia 1999 r. lub po 1 stycznia 1999 r.).

W związku z powyższym w ocenie Sądu drugiej instancji prawidłowe jest stanowisko Sądu Okręgowego, który uznał, że wnioskodawca nie jest uprawniony do pobierania dwóch świadczeń emerytalnych (emerytury powszechnej i wojskowej). Choć nabył on prawo do emerytury wojskowej, jak również emerytury z FUS z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego, to jest uprawniony do pobierania tylko jednego z tych świadczeń. W tej sprawie nie zostały spełnione

przesłanki, umożliwiające odstępianie od ogólnej zasady wypłacania jednego świadczenia. W realiach rozpatrywanego przypadku nie znajduje zastosowania przepis art. 95 ust. 2 ustawy, z racji tego, że odwołujący się pełnił służbę wojskową przed 2 stycznia 1999 r. i przyznane mu przez Wojskowe Biuro Emerytalne świadczenie nie zostało obliczone wedle zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Należy przy tym pamiętać, że omówione wyżej przepisy odnoszące się do wyjątków od reguły wypłacania jednego świadczenia, jako regulacje szczególne podlegają wykładni ścisłej, a ich rozszerzająca interpretacja jest niedopuszczalna. Wnioskodawca po zwolnieniu ze służby posiadał wysługę emerytalną, na którą składała się tylko służba wojskowa, która trwała ponad 29 lat. Podstawa wymiaru emerytury wojskowej odwołującego się osiągnęła maksymalną wysokość 75% podstawy wymiaru. Stosownie bowiem do treści art. 18 tej ustawy, kwota emerytury wojskowej nie może przekraczać 75% podstawy wymiaru emerytury. Okresy zatrudnienia ubezpieczonego po zakończeniu służby wojskowej nie miały zatem wpływu na wysokość emerytury wojskowej, bo bez ich uwzględnienia wnioskodawca i tak otrzymałby emeryturę w wysokości 75% podstawy wymiaru.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniósł A.K. Skarżący zaskarżył wyrok w całości i wniósł o jego uchylenie i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W podstawach skargi kasacyjnej skarżący zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie:

1. art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, przez uznanie, że przepisów tych nie stosuje się do ubezpieczonego, ponieważ został on powołany do zawodowej służby wojskowej przed 1 stycznia 1999 r. w sytuacji, gdy przepis art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, że zasada wypłaty jednego świadczenia nie obowiązuje w przypadku, gdy wojskowe świadczenie emerytalne zostało obliczone według zasad określonych w art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych;

2. art. 32 Konstytucji RP i określonej w nim konstytucyjnej zasady równości przez taką interpretację art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, która pozwala wypłacać dwa świadczenia osobom w ramach jednej grupy emerytalnej, w tym przypadku emerytom wojskowym;

3. art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, który wskazuje, że obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego, przez taką interpretację art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, która nakłada na obywatela obowiązek zabezpieczenia społecznego i ponoszenia składek na zabezpieczenie społeczne, chociaż w momencie wnoszenia składek nie jest możliwe, aby wnoszone składki miały jakikolwiek wpływ na świadczenia emerytalne wnoszącego składki.

Powołując się na art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podnosząc, że wniesiona skarga kasacyjna jest zasadna, bowiem Sąd Apelacyjny dopuścił się rażącego naruszenia wskazanych wyżej przepisów prawa, co skutkuje naruszeniem prawa przez zaskarżone orzeczenie i pozbawia skarżącego możliwości skutecznego dochodzenia jego roszczeń. Istotnym w sprawie jest fakt, że wnioskodawca pobierał emeryturę wojskową. Po podjęciu zatrudnienia, uzyskując jednocześnie emeryturę wojskową złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Mając na uwadze przepisy ustawy emerytalnej dopuszczające możliwość pobierania dwóch świadczeń, zasadnym w ocenie wnioskodawcy jest rozpoznanie sprawy oraz dokonanie wykładni przepisu art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne

wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Trzeba dodać, że zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymagania formalne skargi kasacyjnej, powinna ona zawierać wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien być tak sformułowany, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, że w sprawie zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba merytorycznego rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) zwykłym środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, lecz pozainstancyjnym, nadzwyczajnym instrumentem zaskarżenia prawomocnego orzeczenia, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na potrzebie wykładni przepisów prawnych bardzo ogólnie wskazując na potrzebę wykładni art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 1631 ze zm., w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania kwestionowanej decyzji; zwanej „ustawą emerytalną”).

Należy zatem przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Ponadto konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji

interpretacyjnej (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07). W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie konieczne jest także, choćby przykładowe, wskazanie orzeczeń, w których ten sam przepis prawa był odmiennie wykładany. Nie istnieje jednak potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003 nr 13, poz. 5).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Choć bowiem faktycznie we wcześniejszym orzecznictwie sądowym art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej nie był wykładany w sposób jednolity, co doprowadziło do orzecznich rozbieżności, to jednak zostały one usunięte w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2021 r., (III UZP 7/21, LEX nr 3274620). Wyrażono w niej pogląd prawny, zgodnie z którym ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i który pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez uprawnionego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, Dz.U. z 2020 r., poz. 586 ze zm.; zwanej „ustawą o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy”).

Sąd Najwyższy w motywach tej uchwały zgodził się między innymi ze stanowiskiem, że przyjęcie założenia, zgodnie z którym dyferencjacja uprawnień żołnierzy w zakresie prawa do wypłaty świadczeń emerytalnych w zbiegu jest związana wyłącznie z datą powołania ich do służby wojskowej (przed i po 1 stycznia 1999 r.) i stanowi jej konsekwencję, oznaczałoby ich nierówne traktowanie.

Inaczej jednak ten problem musi być postrzegany, gdyby założyć, a założenie takie jest w pełni uprawnione, że nie chodzi w nim o samą datę powołania do służby jako determinantę różnych uprawnień w przypadku zbiegu prawa do świadczeń emerytalnych, lecz o to, że te dwie grupy żołnierzy były objęte w okresie odbywania służby wojskowej różnymi systemami emerytalnymi, co data powołania ich do służby jedynie ilustruje. Okoliczność ta, polegająca na wprowadzeniu od 1 stycznia 1999 r. systemu „zdefiniowanej składki” w miejsce systemu „zdefiniowanego świadczenia” i związane z tym istotne różnice w zakresie unormowania sposobu opłacania składek na powszechne ubezpieczenie społeczne przez żołnierzy powołanych do służby do 1 stycznia 1999 r., jak i po tym dniu, nie może pozostać bez znaczenia dla ustalania zakresu podmiotów, którym przysługuje równe traktowanie. Może ona bowiem zostać uznana za istotną cechę różniącą te podmioty. Taką cechą może być też zróżnicowanie ze względu na zachowaną w stosunku do jednej tylko grupy żołnierzy (przynajmniej potencjalną) możliwość zwiększenia emerytury wojskowej przez doliczenie do wysługi emerytalnej „stażu cywilnego”. Wówczas sytuacja prawna tych żołnierzy mogłaby być oceniana co najwyżej jako jedynie podobna do żołnierzy powołanych do służby po dniu 1 stycznia 1999 r. Podobieństwo obu tych grup polegałoby natomiast wyłącznie na tym, że jedni i drudzy są żołnierzami zawodowymi, ale posiadającymi różne uprawnienia w zakresie sposobu obliczania emerytur.

Niezależnie jednak od tego, które z tych założeń zostałoby przyjęte, możliwa jest skuteczna obrona - jako dozwolonego - naruszenia zasady równości przy uwzględnieniu „testu” wynikającego z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego.

Po pierwsze bowiem, celem oraz treścią wprowadzonego przez ustawodawcę zróżnicowania jest „wpasowanie” żołnierzy pozbawionych prawa do wzrostu emerytury wojskowej z tytułu doliczenia „stażu cywilnego” w nowy system ubezpieczeń społecznych bazujący na zdefiniowanej składce, która w dużym stopniu oznacza realizację zasady wzajemności składki i prawa do świadczenia oraz abstrahuje od solidarnościowego charakteru świadczeń zabezpieczeniowych.

Po drugie, moment wprowadzenia omawianej dyferencjacji wskazuje na związaną jej z przyjętym w ustawie emerytalnej procesem stopniowego wygaszania dotychczasowych uprawnień emerytalnych na rzecz jednolitego,

nowego powszechnego systemu. Proces ten jest zaś w pełni akceptowany zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie prawa ubezpieczeń społecznych (por. m.in. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z 22 czerwca 1999 r., K. 5/99, OTK ZU 1999 Nr 5, poz. 100, z 4 stycznia 2000 r., K. 18/99, OTK ZU 2000 Nr 1, poz. 1 oraz K. 1/00, OTK 2000 Nr 6, poz. 185 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z 16 czerwca 2011 r., III UK 217/10, LEX nr 950438 i z 26 kwietnia 2016 r., I UK 151/15, LEX nr 2050671). Wprawdzie ów proces stopniowego wygaszania „starych” uprawnień emerytalnych w ustawie emerytalnej został oparty przede wszystkim na wieku (a konkretnie dacie urodzenia) świadczeniobiorców, jednakże łatwo założyć jego adekwatność także w odniesieniu do daty powołania do służby decydującej o zakresie regulacji zaopatrzeniowych, zwłaszcza że drugim z czynników powodujących eliminację dotychczasowego („starego”) sytemu emerytalnego jest określona w ustawie data graniczna przypadająca na dzień 31 grudnia 2008 r. (por. art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej).

Po trzecie, wspomniana dyferencjacja ma charakter proporcjonalny, gdyż bilansuje ją (omówiona wcześniej) regulacja art. 18i ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy.

Po czwarte, trudne do pogodzenia z zasadami sprawiedliwości społecznej byłoby postawienie jednych żołnierzy powołanych do służby przed 2 stycznia 1999 r. w sytuacji lepszej (a przez to nierównej) od takich samych żołnierzy, którym wzrost emerytury wojskowej z tytułu uwzględnienia samych okresów służby pozwalałby na uzyskanie tego świadczenia w wysokości tylko nieznacznie niższej niż 75% podstawy wymiaru (na przykład 74%).

Sąd Najwyższy w obecnym składzie w pełni aprobuje kierunek wykładni art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej przyjęty w omówionej uchwale powiększonego składu Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2021 r. (III UZP 7/21). Nie dostrzega też we wniosku skarżącego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania żadnych argumentów, które uzasadniałyby jego zmianę.

Sąd Najwyższy zauważa równocześnie, że Sądy *meritii* dokonały rozstrzygnięcia w sprawie opierając się właśnie na wykładni ww. przepisów prawa, zgodnej z powołaną uchwałą.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że skarżący nie wykazał potrzeby przyjęcia jego skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania, wobec czego opierając się na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł o odmowie przyjęcia jej do rozpoznania.

[SOP]